

היא עבדי

הבן המאומץ של ארנסט ואלה יפת חושף את עצמו לפני

השופט הזה

אלה יפת משוחחת עם דפנה ברק

ב יום השני בבוקר טילפן אל מוני לביתא של אלה יפת, הציג עצמו בשמו הפרטי. יפת, אשה מנומסת — לידי אמיתית מכף-רגל ועד ראש — שאלה כיצד היא יכולה לסייע בידו. "קראתי עלייך רבות, ונראה לי שמה שאת זקוקה לו הוא גבר לצידך..." יפת, אשה נאה ביותר המתלבשת כפשוטו — גינס ונעליהתעמלות — הקשיבה לו בנימוס רב. נימוס כמי עט בלתי-אנושי לא רק בשל הוול-גאריית שבפניה, אלא גם בהתחשב כי עובדה שאמה, אליה היתה קשורה כיד תר, נפטרה שעות-אחרות לפני כן, בי גיל 96, בשנתה. מלל רב נשפך סביב אלה יפת, מאז הגישה את תביעתה הסנסציונית נגד בעלה-לשעבר, ארנסט. אלה, שתמיד פעלה ועמלה למען אחרים הרחק-הרחק חק מתרוקנים, החליטה שלא להתראיין. זאת היתה גם המלצתי לה, במד הלך שיחות פרטיות עימה. דווקא בגי העל התרחקותה מאמציהתהיקשורת גם בימיהאחרים, עת הציגה את שאלת האיש החוק בבנק לאומי קשה לה לעכל את הפירסום והרעש סביבו. קשה לה עוד יותר לעכל גם את היציאהעל שנשלחו כלפיה פה ושם, במבול הפירסומים. הדבר העיקרי שחי שוב לה להבהיר הוא, שאינה מסכימה למעשהו של בעלה-לשעבר, וכמוכונ לא ידעה על כך. לא זאת בלבד, אלא שאינה דורשת, כפי שהבינו רבים בטעות, חלק מהסכומים שקיבל יפת עם פרישתו מתפקידו בבנק. ההתרשמות שלי היא שאלה, שהיא אדם פתוח ומאמין, פשוט נדהמה לגי לות שרומתה. זוהי הנקודה האישית — הרמה. התדמיה הייתה כה לראשונה, כשי הודיע לה בעלה, בוקר בידר אחד, כי בכוק, אחרי יותר מ-30 שנות נישואין לדוגמה, כי ברצונו להתגרש. אלה עזבה את ביתם המשותף, מפני שאהבה אותו, ועקרה לדירה בת חדר וחצי. אחרייכו, קנה לה ארנסט את רדי-רתהגג ברחוב פינסק. רדיה שהיא עיצבה כמעט בלתי-שיגרת ובאווירה של בתיבות. על הקיר תלויים כמה מצ' יוריה. לאחרונה נכתב על תחביב הציור שלה. זה לא היה התחביב שלה במתמיד. יום אחד, בעת ששהתה עם ארנסט ב"חול, ירד שלג. היא התחילה פיתאום לצעיר. בינתיים למדה את מלאכת-הצ'

במדינה

(המשך מעמוד 7)
בחוז לתוך המישכן, הרחיק מן המקום את האורחים המבולגים. הנושא עוד יעסיק את הכנסת: הוא יידון בוועדת-הכנסת, ואפשר שבשלב מאוחר יותר יעלה לדיון גם במליאה. בקרב העיתונאים שררה הסכמה. אווירת-השיעמום הפוקדת את דיוני הכנסת ה-11 עלולה עוד להוליד התפרצויות נוספות. לח"כים רבים יש מרץ. אך רק מעט הורמנויות לפרוק אותו.

מיפלגות

בת ערובה

הם מחזיקים איש בגרון רעהו, וכולם מאושרים

בסוף הושג הסכם על הכל. הוסכם שהקיצוץ המהולל בתקציב המדינה יירד מן הפרק, הוסכם להשאיר על כנה תוכנית כלכלית שכליכולה העברת כספים מן העניים אל העשירים. נותרה רק בעיה אחת: מזכ"ל ההסתדרות, שי-הסכים לכל אלה, סיור לחתום מבלי שישולש כופר לקופת-החולים של ההסתדרות הכללית. קופת-החולים הפכה בת-ערובה.

אנאכרוניזם. מצב מוזר זה הוא תוצאה של התפתחות רבת-שנים, המנציחה אנאכרוניזם.

כאשר קמה מדינת-ישראל, הולאמו הכוחות המזוינים. קם צה"ל אחד, ופורקו כל הצבאות הפרטיים.

למראית-עין הולאמה גם מערכת החינוך. אומנם נשארה על כנה מערכת-החינוך הרתית, על פלגיה, אך נוצרה לפחות הסוואה של מיסגרת ממלכתית מאדלת.

במערכת-הבריאות לא נעשה שום ניסיון כזה. היא לא הולאמה, ולא קמה מערכת בריאות ממלכתית, כמו בכרטיסניה. קופת-החולים ההסתדרותית נשי-ארה על כנה.

היתה לכך סיבה פשוטה. אריכלי-המדינה היו ראשי מפא"י. מפא"י שלטה בהסתדרות. ראשי-מפא"י היו משוכנעים כי אין קיום להסתדרות, כמוקד-עוצמה שאין לו אח ורע במדינה, בלי קופת-החולים. חלק גדול מחברי ההסתדרות, ואולי רובם המכריע, ריע, הצטרפו להסתדרות אך ורק מפני שזוהי הנאי לחברות בקופת-החולים.

כזה המצב מאז ועד היום. במערכת הבריאות שוררת אנארכיה. כמה מערכת חוט חפופות זו את זו בלי סדר והגיון. המשאבים מתבזבזים בכיורוקרטיות מקבילות ומנופחות, ואיש לא העל לשנות. גם אנשי הימין, הנואמים נגד קופת-החולים הכללית, הסתפקו בסופו של דבר בקבלת נתח לקופת-החולים הקטנות שלהם.

סחיטה הדרתית. כך נוצר המצב הנוכחי.

אנשי קופת-החולים טוענים שהם רואנים למרבית האוכלוסייה, ועל כן חייבת המדינה לספק להם את המשאבים לכך. יש בזה הגיון. לעומת זאת אפשר לטעון שאם מש'לסיהמיסים, שאינו חברי-ההסתדרות, צריך לרשל עבור קופת-החולים של ההסתדרות, להדין להלאים אותה. אולם בגרונה שאין מלאימה. כה את הבנקים, הקיימים כיום על חשבון משלם-המיסים, אין גם אפשרות להלי-אים את קופת-החולים.

המצב הנוכחי נוח לכל העסקנים, מפני שהם יכולים להפעיל סחיטה זה נגד זה. אנשי-הליכוד מחזיקים בגרונה של מיפלגת-העבודה, מפני שהם יכור לים לסתום את צינורות הכסף לקופת החולים. ראשי מיפלגת-העבודה מחזיקים בגרונה של המדינה. מפני שהם מסרבים לחתום על עסקות-הכילה בשם ההסתדרות, בלי תשלום כופר לי-קופת-החולים.

אין זו דרך לנהל מדינה מתוקנת, אך זה מתאים לישראל.

גיבורי העלילה: טמיר, קימחי, נוביק, בסיון, סביר ופרס

לו שיש עובדים הממהרים ללישכת ראשיהממשלה, אז שימעון פרס, ומי ספרים לו על המתרחש במישרד-החוק. הוא התכוון לאותה קליקה מפא"יית. מעניינים במיוחד יחסיו של פרס עם עליזה אשד. עליזה שהיא אשתו של חגי אשד, פרשו ותיק בעיתון דבר, המלווה את פרס עוד מתקופת העסקי-מיוחדות, והם מתואמים רק איתו ואינם מדווחים לאיש מלבדו. אין במישרד עבודת-מטה, אין דיווחים, אין התייעצויות. עד כה לא קיים השר אפילו ישיבת-עבודה אחת עם ראשיהאגפים. המישרד כמו אינו קיים. מבלי להתייעץ, האריך פרס בשנה

שבוועים, לא ידעו במישרד אלא ממה שהתפרסם. לפני הנסיעה לא התייעץ השר בעניין זה עם העובדים הבכירים, ואחרי הנסיעה לא דיווח להם דבר. לפי שיטת המיור, מתנהלים יחסי חוץ של המדינה כמו עסק פרטי. השר מטיל על מקורביו — לא פעם גם ירדים מחוץ למישרד — משימות מיוחדות, והם מתואמים רק איתו ואינם מדווחים לאיש מלבדו. אין התייעצויות. עד כה לא קיים השר אפילו ישיבת-עבודה אחת עם ראשיהאגפים. המישרד כמו אינו קיים. מבלי להתייעץ, האריך פרס בשנה

בריחה במישרדנות מישד-החוק אומרת, כי באחד החדרים שבו יושב רייר מוגן — לא ניתן לפנותו, כי הוא שילם דמי-מפתח, אך גם לא סומכים עליו ולא מדברים איתו. הרייר הזה הוא השר עזר וייצמן. וייצמן היה בין אותם שאילצו את שתי המיפלגות הגדולות, לפני יותר משנות, להקים קואליציה של אחד דות לאומית. וייצמן הוא האיש שהכי ריע כי בהסכם הרוטציה יקבל שימעון פרס את ראשות-הממשלה בסיכוב ה-ראשון. בתמורה לכך הוא זכה בתואר של שר, בכרטיס-כניסה למיפלגת-העבודה

כך נהרס מישרד החוק

סימן אחר לחשיכות הוא מיספר הכפופים לפקיד. בתקופת שמיר היה לשר ראשי לישכה אחד, יוסי בן-אהרון, שהיה גם יועץ מדיני. לבן-אהרון היה עוזר אחד, אריה מקל, ואת שניהם שירתה מזכירה אחת. בסך הכל: שלושה אנשים.

היום יש שני ראשי-לישכה, להם מזכירה אחת ועוזר לסכר. כיועץ מדיני משמש נמרוד נוביק, וגם לו יש מזכירה. בסך הכל: חמישה אנשים. אך כעת דורש סביר לקבל עוד עוזר ועוד שתי פקידות, ונוביק עומד להביא לעצמו עוזר, המשרת היום בשגרירות בקנדה.

וכך, במקום שלושה אנשים בתקופת שמיר עומדת הלישכה של פרס לתפוח לתישעה.

מתחנפים לשמיר

ה עובדים הבכירים במישרד מן הלכים ממורמרים. קשה להאמין, אבל הם אף מתחילים להתגעגע לימיר שמיר, לריבניהם, שמיר השתקן והמסוגר, חסיד הסודיות והחשאיות, היה הגון ופתוח לעובדים הרבה יותר מפרס. "פרס הוא סנוב", הגדיר אותו השבוע עובד בכיר.

באופן מסורתי, מישרד-החוק הוא מישרד חלש, כי חלק מיחסי-החוק של המדינה מתנהל מלישכתו של ראשי הממשלה. שגרירים חשובים, אפילו הם נאמנים למישרד, הקפידו תמיד להתחנף גם לראשיהממשלה, כדי לשמור על האינטרסים האישיים שלהם. זה קרה תמיד, וזה קורה גם היום. בתנאים כאלה, סבורים עובדים ותיקים, חשוב שהשר שלהם ישמור עלי-לכירות המישרד ועל יחסים תקינים בתוכו, כדי להגן על מעמד שרות-החוק. אך פרס פועל באופן הפוך מן הדרוש. הוא פשוט הורס את המישרד. אנשי יחד במישרד, השר וייצמן והמנכ"ל טמיר, יושבים בו אך אינם ניכרים בו. השניים מרגישים מחוץ למישחק. טמיר כבר פנה לווייצמן כמה פעמים ושאל אותו למה בכלל להישאר שם. "בוא נסתלק מכאן", הציע.

אבל לווייצמן היתה סכלנות: הוא רצה בכל מאודו להיכנס למיפלגת-העבודה, ונמנע מיצירת משברים. כעת, משזכה בכך, קשה להאמין שיתאפק עוד זמן רב וימשיך לשתוק.

אחת את המינוי לכמה שגרירים: ליהודה אבנר בלונדון, לעובדיה סופר בפאריס, ליוסי הדס בבליה, לקונסטל ראובן מרחב כהונגיקונג ולשגרירים בגרמניה וביפאן. בכך הוא הצליח להתנער מלחצים שונים למינויים, וגם הצליח לפגוע בעקפיין באבי פוגר, היום דוברו של יצחק שמיר במישרד-ראשי הממשלה. פוגר נבחר כבר בשנה שעבר רה להתמנות כשגריר באוסטריה, אך בחירתו של קורט ולדהיים כנשיא השאירה אותו בבית. כעת הוא מסתובב כשמינוי יאוארטי מצוי בכיסו, אך אין כל שגרירות אירופית פנויה.

קליקת מפא"י

א בל ממילא יש לפרס רוב מוחלט בוועדת-המינויים העליונה של המישרד. בוועדה חברים שני המנכ"לים, סביר והמנכ"ל לענייני-אירופה, ישיע'הו ענוג. מלבד טמיר, נחשבים כל שלושה חברים במיטבה הפרטי של פרס. המכונה מישרד "קליקת מפא"י". עוד מאנשי הקליקה: נוביק, קולט אביטל, עמוס גנור ועליזה אשד.

אנשי הקליקה הוותרים וזכים בקיר דום, כך מונחה באחרונה אביטל כמנ"ל מחלקת-ההסברה, וכך צפוי ענוג יעלה לדרגת מישנה-למנכ"ל. במקום מו של חנן בריאון, העומד לפרוש בשל האכזבה שלא מונה כשגריר בווייני-גיון. אשד היא ראש לישכתו של פרס. יחד עם סביר, שהוא גם יועץ השר לענייני-קישורת.

עם מקומות משריינים בבחירות הבאות — ובהסתחה כמעט חסרת-ערך להתמנות כשר-החוק, אם ככנסת הנורכית תקום ממשלת-מערך צרה. בינתיים שרי-החוק הוא פרס, ולפי כל התחזיות גם ימשיך להיות, עד סוף הקדנציה. השר וייצמן יושב בלישכתו במישרד-החוק, אך הוא מנותק לחלוטין מן המתרחש במישרד.

לומדים מהעיתונים

שם המישחק הוא: מידור. פרס "ממרד" את חכרו וייצמן, ואת המנכ"ל מטעמו, אברהם "אברשה" טמיר. בשתי הפרשות הגדולות של החודשים האחרונים, פרשת-ענוג והקשר האיראני, היו וייצמן ומנכ"לו מחוץ לתמונה. בעניינים אלה טיפל בלעדית המנכ"ל המדיני, יוסי ביילין. במגעים עם ארצות-הברית מטפלים היועץ המדיני נמרוד נוביק וראשי לישכתו של פרס. אורי סביר, השניים נמצאים בקשר שוטף עם השגריר תר-מס פיקרינג, ואינם מספרים לחבריהם דבר.

בסירה אחת עם וייצמן נמצאים עובדים ותיקים וככירים במישרד. פרס ממרר גם אותם. רבים מהם אינם יודעים מה מתרחש, אפילו בעניינים הנוגעים ישירות לתחום-סמכותם. לפעמים הם לומדים על כך מן העיתונים. ביחסים עם מצרים מטפל פרס אי-שית: בניגוד גמור למקובל, הוא מקים קשר אישי ישיר עם השגריר המצרי מוחמד בסיוני. בכך הוא גוזל את כיב-שתי-השר של המנכ"ל טמיר, שענייני-מצרים נמצאים להלכה בתחום-סמכותו. על נסיעתו של פרס לאיטליה, לפני